

СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "професор", област на висше образование 5. Технически науки, ПН 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, по дисциплината „Теория на композицията“ обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. ДВ 26/21.3.2023 г., код на процедурата WWI-P_0223-103 .

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 26 от 21.03.2023 г. и в сайта на ЛТУ с код на процедурата WWI-P-0223-103 за нуждите на катедра „Интерииор и дизайн за мебели“ към Факултет „Горска промишленост“, като кандидат участва **Доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева**, Факултет „Горска промишленост“, катедра „Интерииор и дизайн за мебели“

Изготвил становището: Професор д-р Васил Живков Живков, по професионално направление 5.13 „Общо инженерство“, научна специалност „Технология, механизация и автоматизация на дървообработващата и мебелната промишленост“, от Лесотехнически университет – София, факултет „Горска промишленост“

1. Кратки биографични данни за кандидата

Кандидатът, доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева се дипломира като магистър архитект през 2001 г. в УАСГ-София. Дипломният си проект разработва към катедра „Жилищни сгради“. През 2012 г. успешно защитава докторски труд на тема „Семиотика на архитектурната графика“ към Института за изследване на изкуствата към БАН.

От 2002 до 2009 г. доц. Ташева работи в различни архитектурни студия, като архитект, а от 2009 до 2012 г., като „Специалист – архитект“ и към БАН. От 2012 г. е избрана за главен асистент в област "Теория и история на архитектурата" към БАН, а през 2015 г. за доцент в същото направление и академична институция. През 2012 г. доц. Ташева започва да преподава към катедра „Интерииор и дизайн за мебели“ в Лесотехническият университет като хоноруван преподавател, а от 2018 г. е назначена на АД „доцент“ на непълно работно време – 4 часа, а след 01.03.2021 г. преминава на пълно работно време.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ;

Подадените документи и материали на кандидата доц. д-р арх. Стела Борисова Ташева са в съответствие с изискванията на чл. 65, ал.1 от Правилника за РАС при ЛТУ, както и с националните изисквания по чл. 26, ал. 2, 3 и 6.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

За учебната 2022/2023 г. доц. Стела Ташева е титуляр по следните учебни дисциплини:

- „Формообразуване“ – специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Бакалавър“, II курс, редовна форма на обучение, хорариум 60 ч. лекции;

- **„Теория на композицията“** – специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Бакалавър“, III курс, редовна форма на обучение, хорариум 60 ч. лекции и 90 ч. упражнения;
- **„Архитектура и строителство“** – специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Бакалавър“, III курс, редовна форма на обучение, с хорариум 24 ч. лекции
- **„Представяне на дизайнерски проекти“** – специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Магистър“, I курс, редовна форма на обучение, хорариум 60 ч. лекции и 60 ч. упражнения;
- **„Дизайн на осветителни тела“** – специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Магистър“, I курс, редовна форма на обучение, хорариум 60 ч. упражнения

Кандидатът, доц. Стела Ташева е участник в екипа на дисциплина „Дизайн проект” - специалност „Инженерен дизайн“ (ИД), ОКС „Бакалавър“, III курс, редовна форма на обучение, хорариум 15 ч. упражнения.

От 2018 г. до сега, доц. Ташева е извела успешно **5 дипломанти** в ОКС „Бакалавър“.

Доц. Ташева е **научен ръководител на трима успешно защитили докторанти. Един от тях е към ЛТУ: инж. Ралица Георгиева Ставрева- Панчева, с Диплома ЛТУ-ОНС-2022-161 / 27.10.2022. Другите двама (арх. Веселина Любомирова Мирева и арх. Нона Тошева Цекова) са защитили към ИИИЗк, БАН.**

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

Кандидатът, доц. Стела Ташева представя общо 43 статии, доклади, монографии, глави от монографии и книги, публикувани след хабилитацията за заемане на АД „доцент“, разпределени както следва:

- Хабилитационен труд – монография – 1 бр.;
- Монография в съавторство – 1 бр.;
- Глава от монография – 3 бр.;
- Учебници - не;
- Учебни пособия - не;
- Книги – 1 бр.;
- Публикации - 37 бр.;
- Проекти - 1 бр.
- Полезен модел – 1 бр.

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц. Стела Ташева е участвала в един научен проект:

- Национални научни проекти финансирани от ФНИ – 1 бр., като член на колектива.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Кандидатът доц. Стела Ташева представя 1 монография (хабилитационен труд), монография в съавторство, книга, 37 публикации, публикувани в научни списания и трудове след хабилитацията за заемане на АД „доцент“ и 3 глави от колективни монографии, разпределени съгласно справка-самооценка както следва:

В3.1 - Хабилитационен труд – монография – 100 точки

Г5.1 - Публикувана монография в съавторство, която не е представена като основен хабилитационен труд – **15 точки**

Г6.1 - Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" – **30 точки**

Г7 - Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – по този показател са представени 6 публикации

Не приемам публикация Г7.6 за класифициране в тази група показатели, тъй като не е в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

По показател Г7 кандидатът събира – **140 точки**

Г8 - Научна публикация в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – по този показател са представени 31 публикации.

Към тези публикации добавям и публикация Г7.6

По показател Г8 кандидатът събира – **393.33 точки.**

Г9 - Публикувана глава от колективна монография – 3 глави – 25 точки

По група показатели „Г“ кандидатът събира общо 603.33 точки, което надвишава изискуемия минимум от 200 точки съгласно Правилника за развитието на академичния състав в Лесотехническия университет.

Публикациите могат да се класифицират както следва:

А. По важност:

- Публикации в списания с импакт фактор (Web of Science) – няма;
- Публикации в научни списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) – 5 бр. (14%);
- Публикации в специализирани научни списания, които не са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) – 29 бр. (78%);
- Публикации в сборници от научни конференции – 3 бр. (8%).

Б. По брой на съавторите в публикациите:

- самостоятелни – 10 бр. (27%);
- с един съавтор – 24 бр. (65%);
- с повече от един съавтор – 3 бр. (8%).

В. По място на кандидата в колективните публикации:

- на първо място – в 18 публикации (67%);
- на второ място – в 9 публикации (33%);

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Кандидатът доц. Стела Ташева прилага в справка-самооценка списък с 22 известни цитирания на нейни трудове от други автори.

Според типа на цитиранията те се разпределят както следва:

- Д12 - Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – **10 бр. (45%)**
- Д13 - Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – **2 бр. (9%)**;
- Д14 - Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – **10 бр. (46%)**.
- Д15 - Рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата или дизайна – **3 бр.**

По показател Д, кандидатът доц. Стела Ташева събира **156 точки**.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

За участие в конкурса доц. Стела Ташева представя хабилитационен труд-монография, 37 публикации, публикувани в списания и сборници от научни форуми, монография в съавторство и 3 глави от монографии. Приносите могат да се обобщят в следните основни направления:

- Теоретични изследвания на съвременната композиция и нейните форми и вариации в архитектурата и дизайна
- Проучвания по отношение на архитектурната и проектната графика и процесите на дигитализация, както и прогнози и оценки на свързани с това системи и артефакти
- Анализи на значими явления, направления и автори в съвременната архитектура и дизайн
- Проследяване на архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна.
- Систематизиране на исторически данни и документирание на работни практики

По-важните научни, научно-приложни и приложни приноси в трудовете на доц. Стела Ташева са следните:

Научни приноси

1. Изяснено е сложното съдържание на понятието „проектна графика“ в настоящето, определено в специфично междинно поле между инженерната и компютърната графика [В3.1].
2. Създадена е кратка история на навлизането на дигиталните средства в България и е доказано, че въпреки ранните преки заемки от принципите и логиката на ръчното проектиране, производство и представяне, в съвременната графика е налично постепенно откъсване от тях [В3.1].
3. Изведени са основни композиционни тенденции от настоящето, следствие на употребата на дигиталните средства, а именно манипулация при възприемане на мащаба; използване на гешалт; и представяне и отчитане на движение [В3.1].

4. Доказан е континуитета и е разкрита еволюционната специфика на архитектурната графика в България [Г8.3, Г8.6, Г8.9, Г8.24, Г8.26].
5. Разработена и апробирана е методология за анализ на архитектурни мотиви и изображения в предмети и продукти на изкуството и дизайна [Г7.2, Г7.4, Г7.6, Г8.14, Г8.23, Г8.25, Г8.27, Г8.29, Г8.31, Г9.15].
6. Разкрити са теоретични взаимовръзки и са създадени класификации, подпомагащи развитието на теорията на дизайна и архитектурата [Г7.1, Г7.3, Г7.5, Г8.8, Г8.10, Г8.13].

Научно-приложни приноси

1. Документирани са работни практики, автори, форми на обучение и техники в областта на дигитални средства и дизайн [В3.1].
2. Направена е оценка на състоянието на основни композиционни тенденции и прогнозни аспекти на бъдещото им развитие [В3.1].
3. Архивирани и систематизирани са данни за редица значими явления и автори, като подборът на изследваните автори и явления е базиран на тяхната значимост и принос към еволюцията на архитектурата, дизайна и градската среда [Г8.1, Г8.4-5, Г8.7, Г8.11-12, Г8.16-22, Г8.22, Г9.1-3].

Приложни приноси

1. Систематизирано са представени и популяризирани ключови композиционни термини и решения [В3.1].
2. Разработени са значими примери с оглед подобряване на обучението по теория на композицията [Г.7.1, Г.7.2, Г.8.10, Г.9.1 и Г.9.2.]

5. Оценка на личния принос на кандидата

От предоставените материали по обявения конкурс за АД „професор“ смятам, че доц. Стела Ташева участва с трудове, които са нейно дело или със съществено нейно участие. Кандидатът е автор на 10 самостоятелни публикации, водещ автор е в 18 публикации и на второ място е в 9. Представени са разделителни протоколи за статиите в съавторство в доц. Саша Лозанова, според който приносите и участието в тях е разпределено поравно между съавторите. В допълнение кандидатът има публикувани самостоятелно хабилитационен труд-монография [В3.1] и монография в съавторството, където доц. Ташева е водещ автор [Г5.1].

Убеден съм, че приносите представени от кандидата са нейно дело. Постигнатите научни, научно-приложни и приложни приноси са значими за научната област, в която е обявен конкурса, а именно в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.13. Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“, по дисциплината „Теория на композицията“.

6. Критични бележки и препоръки

В предоставените ми за рецензиране научни трудове и постижения на кандидата доц. Стела Ташева не открих съществени пропуски, неточности в методиката и грешки в интерпретиране на резултатите. Публикуваните монографии, глави от монографии и научни публикации показват високото професионално ниво на доц. Ташева,

структурирани са отлично и са доказателство за задълбочено познание в областта на теорията на композицията.

Към научноизследователските трудове и приноси, включени в документацията по настоящия конкурс имам следните забележки:

- Представената автобиографията е в много съкратен обем, а професионалният път на кандидата е достатъчно богат и трябва да бъде отразен адекватно. Например, доц. Ташева е член на многобройни научни журита за присъждане на научна степен „доктор“ и академични длъжности, има много рецензии на различни научни статии и монографии, и всичко това не е видно от нейната автобиография;
- Приносите не са допълнени със справка за публикациите, към които те принадлежат;
- Не са приложени приноси от полезния модел, където със сигурност може да изведат приложни или научно-приложни такива [Е.26].

Препоръчвам в бъдещата си работа доц. Ташева да засили публикационната си активност в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, включително и в такива с импакт фактор, също така и бъда по-активна в разработването на научни и образователни проекти, в които да участват студенти и докторанти.

7. Лични впечатления

Познавам лично доц. Стела Ташева от 2012 г., когато тя започна да преподава като хоноруван преподавател в катедра „Интерииор и дизайн за мебели“. С нея съм работил по време на учебния процес и мога да я определя като отговорен, лесен за комуникация и изпълнителен колега. В тези повече от 10 години тя се наложи като уважаван и ерудиран колега в катедрата и факултета. В преподавателската си работи търси иновативни форми на обучение, а в научната си работа е последователна и мотивирана за постигане на поставените цели. Впечатляващ е фактът, че за периода от първата ѝ хабилитация през 2015 г. до сега, тя има трима успешно защитили докторанти.

В личен план мога да кажа, че доц. Ташева е възпитана, добронамерена, изпълнителна, и готова да окаже помощ на своите колеги. Отзивите от студентите за нейните преподавателски качества са отлични. Доц. Ташева се отличава с богата си обща култура, отлична професионална подготовка, много добри езикови умения, трудолюбие, а в отношенията си с колегите показва уважение и респект.

8. Заключение

Постигнатите научни, педагогически и приложни резултати, както и представената Справка-самооценка за научна и публикационна дейност на доц. Стела Борисова Ташева показват, че тя изпълнява и преизпълнява всички критерии за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.13 Общо инженерство. Общият брой точки по всички показатели е 1079.33 при минимално изискване съгласно Правилника за

развитието на академичния състав в Лесотехническия университет за академичната длъжност „професор“ от 600 точки (Приложение 1.3).

Във връзка с посоченото по-горе, убедено предлагам доц. д-р Стела Борисова Ташева да бъде избрана за „професор“ по дисциплината „Теория на композицията“ в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.13 Общо инженерство, научна специалност „Ергономия и промишлен дизайн“.

Изготвил становището:

проф. д-р Басил Живков/

Становището е предадено на: